

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis discernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Capvt V. De scientia Christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

proinde eâ etiam ratione dona illa potuisse in Christo Domino reperiri.

Dices 2. Donum timoris versari circa malum culpæ, vel poenæ propter admissam culpam; atqui Christus nullo modo peccare potuit. Resp. cum S. Thoma q. 7. a. 6. fuisse in Christo timorem Dei, non quidem seruilem, qui animam affligeret, sed filialem, qui charitatem accenderet, isque est, quem S. Aug. lib. 14. de ciuit. cap. 9. vocat timorem castum, quo quis peccatum horret non sollicitudine necessitatis, sed tranquillitate charitatis; vnde (vt rectè explicat S. Doctor) in Christo fuit timor Dei, non prout respicit malum separationis à Deo per culpam, aut malum punitionis pro culpa; sed secundum quod respicit ipsam diuinæ maiestatis eminentiam, prout scilicet anima Christi à Spiritu Sancto mouebatur in Deum affectu quodam singularis reuerentiæ; hunc enim affectum reuerentiæ ad Deum Christus quatenus homo præ cæteris habuit plenior, ideoque attribuit ei scriptura Is. 11. plenitudinem timoris Domini.

CAPVT V.

De Scientia Christi.

SECTIO I.

Qualis fuerit scientia Christi.

Supponimus tanquam certum, Christum Dominum præter scientiam increatam & diuinam, quæ illi competebat in quantum Deus, habuisse etiam scientiam creatam in quantum homo, cum habuerit animam potentiâ intellectiuâ præditam sicut cæteri homines. Hoc constat tum ex scriptura Is. 11. *Requiescet super eum spiritus scientiæ & intellectus*; S. Ioan. 13. *Sciens Iesus, quia*

N

venit

uenit hora eius : tum ex eo , quod in 6. Synodo gener. in qua definitum est aduersus Monothelitas omnia in Christo fuisse duplicia, & sicut duas naturas, sic etiam in eius cuiusque naturæ operationes proprias fuisse : & in Concilio Lateran. sub Martino I. can. 9. definitum est, Christum assumpsisse animam rationalem cum omnibus proprietatibus, ac per omnia ceteris animabus hominum similes dempto peccato. Hoc præsupposito

Dicendum est 1. in Christo fuisse scientiam beatificam, id est Christi intellectum illustratum fuisse lumine gloriæ, ac per illud clarè diuinam essentiam plures quæ alias res cognouisse. Ita S. Thom. q. 9. a. 2.

Probatur 1. ex scriptura : S. Ioan. 1. Verbum incarnatum dicitur fuisse *plenum gratiæ & veritatis*, si enim Christus habuit plenitudinem veritatis sicut & gratiæ, sequitur quòd, sicut in gratia super omnes Angelos beatos hac vita excelluit, sic etiam in cognitione & scientia non excelluisset autem, si visionem beatificam non habuisset : item ex cap. 17. S. Ioan. *Volo, vt, ubi sum ego, & sint mecum : vt videant claritatem meam*, quibus verbis Christus Patrem suum pro discipulis suis orat, postulationem quæ, vt eiusdem gloriæ, quæ tunc fruebatur, illos participes reddat; alia autem gloria intelligi non potest, nisi quæ in visione clara diuinæ essentiæ consistit, quam postea inde tunc Christus habuit.

Probatur 2. ex S. Damasc. orat. de Transfiguratione ubi dicit illam Christi Transfigurationem fuisse quandam manifestationem gloriæ, quæ in eius anima erat.

Probatur 3. hâc ratione, quæ vtitur S. Thom. supra Christus vt homo fuit author salutis ac beatitudinis aliorum (sicut vocat eum Apost. Hebr. 2.) ergo, cum causæ effectus sui perfectionem continere debeat, Christus illam beatitudinem habere in se debuit.

Porro ea, quæ diximus ad probandum Christum in statu via scientiam beatificam habuisse, probant etiam, illam habuisse à primo instanti conceptionis, proinde quæ illum ab eo instanti, fuisse beatum; siquidem iam ab eo instanti

instanti, fuit plenus gratiæ & veritatis, fuit etiam author salutis cæterorum hominum; & sicut ratione vnionis hypostatica Patris æterni naturalis Filius fuit, sic etiam res vniuersæ gloriæ illius (vt vocat eum Apost. Heb. ac proinde possessor.

1. Quamuis autem hæc veritas non sit absolute de; (vt rectè obseruat Isamb. ad quæst. 9. disp. 2. art. 1. quia tamen pluribus scripturæ locis communiq; Doctorum consensu immixta est; ideo sententia opposita tanquam temeraria censenda est, ac omnino repudianda.

Dicendum 2. præter scientiam beatificam, duplicem aliam præterea fuisse in Christo scientiam, infusam scilicet & acquisitam. Ita S. Th. sup. a. 3. & 4.

De scientia infusa constat tum ex scriptura, S. Ioan. 7. *Mirabantur Iudæi, dicentes; quomodo hic litteras scit, cum non didicerit?* Coloss. 2. *In quo (Christo scilicet) sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ absconditi;* tum etiam ex eo, quòd, nisi scientiam infusam Christus habuisset, caruisset aliquâ perfectione, quâ beati Angeli præditi sunt; illi siquidem (vt docet S. Aug. lib. 11. de ciuit. cap. 7.) duplicem habent de rebus cognitionem; vnâ, quam vocat matutinam, id est beatificam; alteram vespertinam, id est infusam, & per proprias species: ergo idem de Christo Domino dicendum est.

Quòd etiam idem Christus Dominus scientiam acquisitam habuerit, constat ex scriptura. *If. 8. Antequam sciat puer vocare patrem suum & matrem;* quod tanquam de Christo prædictum Patres omnes interpretantur: *Hebr. 5. Cum esset Filius Dei, didicit ex ijs, quæ passus est, obedientiam.* Constat etiam hæc ratione, quâ vtitur S. Thom. art. 4. nihil eorum, quæ natura nostra per se competunt, defuit humanitati à Verbo diuino assumptæ: atqui natura humanæ per se competit in ipsa rationali anima intellectus agens, sicut & patiens seu possibilis, vt communiter docent Philosophi: ergo Christus assumpsit animam intellectu tum possibili tum agente præditam: at-

qui frustra Christus intellectum agentem assumpsisset nisi per ipsum aliquid operatus fuisset; operatio autem propria intellectus agentis est, species à phantasmatibus abstrahere, & sic cognitionem & scientiam per illas species sic abstractas comparare, quæ scientia dicitur acquisita; unde sequitur scientiam illam acquisitam in Christo fuisse.

SECTIO II.

Ad quasnam res Christi scientia se extenderit.

Sensus quæstionis est, quasnam res Christus Dominus in statu viæ cognouerit per triplicem illam scientiam quam diximus illum habuisse. Pro cuius resolutione Dicendum est 1. Christum Dominum per scientiam beatificam perfectius & clariùs vidisse diuinam essentiam, quàm quælibet alia creatura videre possit, atque eò scientiâ illâ cæteris omnibus beatis siue Angelis siue hominibus longè præcelluisse; non tamen diuinam essentiam comprehendisse, nec comprehendere potuisse.

Prima huius assertionis pars constat ex eo, quòd dicitur Apost. Ephes. 1. Christum à Deo Patre constitutum ad dexteram in caelestibus, supra omnem Principatum, & Potestatem, & Virtutem, & Dominationem, & omne nomen, quod nominatur non solum in hoc seculo, sed etiam in futuro.

Secunda assertionis pars ex eo constat, quòd vniuersi SS. Patres asserunt nullum intellectum creatum posse diuinam essentiam comprehendere, vt S. Bas. lib. contra Eunomium, S. Aug. epist. 112. & plures alij, quaproinde intelligendum est etiam de humano Christi intellectu: cuius rei ratio est, quia nullus intellectus creatus cognoscere potest omnes effectus possibiles diuinæ omnipotentia, cum sint infiniti; nullus etiam intellectus creatus cognoscere potest ipsam diuinam essentiam eo perfectionis gradu, quo est à se ipsa cognoscibilis.

Dico

Dicendum 2. Christum Dominum per illam scientiam beatificam cognouisse omnia, quæcunque Deus cognoscit scientiâ (vt vocant) visionis; hoc est omnia, quæcunque actu sunt, fuerunt, vel futura sunt; ac proinde omnes & singulos homines, ac singulas cuiusque actiones, cogitationes, volitiones cum omnibus circumstantijs. Ita S. Thom. q. 10. a. 2. quod probat ex eo, quod vnusquisque beatus in essentia diuina clarè visa, cognoscat omnia, quæ ad ipsum spectant; ad Christum autem, & ad eius dignitatem quodammodo spectant omnia, in quantum omnia sunt ei subiecta, & præterea quia in quantum homo constitutus est à Deo omnium iudex; est autem proprium iudicis ea cognoscere, de quibus ferre iudicium debet.

Obijeies, Christum diem extremum iudicij non cognouisse, vt ipsemet testatur S. Marc. 13. Resp. SS. Patres duplicem illius loci afferre explicationem. Quidam enim (vt S. Athan. orat. cont. Arianos, S. Greg. Naz. orat. 4. de Theologia) explicant Christum Dominum, quatenus homo erat, naturali cognitione diem iudicij nescisse: alij (vt S. Bas. lib. 1. cont. Eunomium, S. Amb. lib. 5. ad Gratianum cap. 8. S. Aug. lib. 1. de Trinit. cap. 12. S. Hieron. in cap. 24. S. Matth. & S. Greg. lib. 8. regist. epist. 42.) volunt, Christum dixisse nescire se illum diem subintelligendo, vt Apost. declararet.

Dicendum 3. Christum Dominum per scientiam infusam perfectè cognouisse omnia siue naturalia, siue supernaturalia, quæ ab homine vel ab Angelo cognosci possunt, ac proinde omnia mysteria; omnes scientias tam speculatiuas quàm morales, omnia denique naturaliter vel supernaturaliter scibilia.

Hoc constat tum ex verbis Apost. dicentis in eo reconditos esse thesauros omnes sapientiæ ac scientiæ, tum etiam ex eo, quod omnimoda illa scientia competeat Christo, in quantum caput erat tam hominum quàm Angelorum, vt infra dicitur; in capite siquidem præ cæteris membris vigere debent omnes sensus.

Dicendum 4. Christum Dominum per scientiam acquisitam ea omnia cognouisse, quæ ab homine naturaliter per lumen intellectus agentis cognosci possunt. Ita S. Thom. quæst. 12. a. 1. quod probat ex eo, quod nihil imperfectum fuit in Christo quantum ad animam; fuisse autem imperfecta hæc eius scientia, si secundum eam non sciisset omnia, quæ per illam sciri possunt.

Est autem obseruandum Christum Dominum hæc scientiam acquisitam non habuisse ab instanti conceptionis, vt docet S. Doctor art. 2. sed illam acquisiuisse brevissimo aliquo temporis spatio, idque ob admirabile ingenij præstantiam; illam tamen (vt rectè monet idem S. Doctor art. 3.) nihil vnquam ab vlllo vel homine vel Angelo didicisse, sed per proprii ingenij virtutem scientiam illam ex rebus ipsis hausisse; cum enim & hominum & Angelorum caput esset, eius dignitati non congruebat vt quidquam ab illis addiceret.

Obijcies, constare ex Euang. quod Christus Dominus homines aliquando interrogauit, & multa ab ijs quaeruit. Responder S. Doctor art. 3. ad 1. Christum Dominum homines aliquando interrogasse, non vt aliquid addiceret, sed vt interrogatos erudiret.

CAPVT VI.

De voluntate & merito Christi.

SECTIO I.

An Christi voluntas fuerit libera.

Supponimus in Christo Domino fuisse non solum diuinam sed etiam humanam voluntatem; siue nomen voluntatis sumatur pro facultate volendi, siue pro ipso actu volendi, primum enim constat ex eo, quod in Christo